

**JAARVERSLAG
BIBLIOTHEEK
LANDGRAAF-
ONDERBANKEN
2022**

de Bibliotheek

Landgraaf-Onderbanken

Inhoud

Voorwoord van het bestuur	5
Voorwoord directeur	7
De bibliotheek is een abonnement op de hele wereld	8
De bibliotheek in cijfers	10
Jeugd - 0-18 jaar	13
• Projecten	15
• Jeugd - lokale activiteiten	25
• Jeugd - landelijke activiteiten	29
Volwassenen	35
• Volwassenen - activiteiten	37
De organisatie Landgraaf-Onderbanken	47
• Cijfers	48
• Bestuur	51

De bibliotheek Landgraaf-Onderbanken heeft de inhoud van dit jaarverslag met de grootste zorg samengesteld. Desondanks kunnen we geen garanties geven met betrekking tot de volledigheid, juistheid of actualiteit van de informatie in dit document. We kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van deze informatie of voor de gevolgen van het gebruik daarvan. Aan de gegevens in dit jaarverslag kunnen geen rechten worden ontleend.

Voorwoord van het bestuur

Het jaar 2022 was een turbulent jaar. In het begin werden de Corona maatregelen na de harde lockdown stap voor stap versoepeld. Net toen iedereen hoopte dat alles weer terug zou gaan naar normaal begon de oorlog in Oekraïne met alle gevolgen van dien: veel vluchtelingen, grote onzekerheid, hoge inflatie, prijsstijgingen, etc. Deze situatie duurt helaas tot op heden nog voort. Gelukkig zien we wel dat steeds meer burgers de weg naar de bibliotheek weer weten te vinden.

In de gemeente Landgraaf is er sprake van een stabiele redelijk situatie. We hebben samen afgesproken dat we de bestaande dienstverlening continueren en verder uitbouwen. Het verder verbeteren van de samenwerking met de scholen was een prioriteit voor 2022 en hierin zijn ook stappen gezet.

In de gemeente Beekdaelen zijn drie bibliotheek-organisaties actief. Naast bibliotheek Landgraaf-Onderbanken, zijn dit de Domeinen (in Schinnen) en de Openbare bibliotheek Nuth. In 2022 is er, zowel door het bestuur als de directeur, veel tijd en energie gestoken in het verder harmoniseren van de dienstverlening. In 2023 zullen hier verdere stappen in moeten worden gezet om te komen tot een situatie waarin er sprake is van een uniforme dienstverlening voor alle burgers van Beekdaelen.

Begin 2022 zijn we gestart met een (deels) vernieuwd bestuur. Na een aantal aanvullingen in de loop van 2022 is er nu weer een volledig bestuur met een gezonde mix van zowel jong en oud als ook van ervaren en nieuw.

We hebben afgelopen jaar afscheid genomen van onze directeur Marij Eijdsens. Marij heeft 16 jaar vol passie en energie meegewerkt aan de moderne bibliotheek die we nu zijn. Gelukkig hebben we in de persoon van Martine Hazen een waardige opvolgster weten te vinden. Het bestuur heeft er alle vertrouwen in dat de verdere ontwikkeling van de bibliotheek bij Martine en haar team in goede handen is.

Namens het bestuur,

Sjaak Delnoy, voorzitter

Voorwoord directeur

Verheugd ben ik dat ik via deze weg het woord aan jullie mag richten. Op de eerste plaats wil ik een groot woord van dank uitspreken aan mijn voorganger, mevrouw Marij Eijdemans. 16 jaar heeft zij zich vol overgave ingezet voor de bibliotheek Landgraaf-Onderbanken die aan grote veranderingen onderhevig was.

De bibliotheek is namelijk niet meer een bibliotheek die puur gericht is op de uitleen van boeken. Ontmoeting, educatie, het kennis laten maken met kunst en cultuur, het ter beschikking stellen van kennis en informatie én het bevorderen van lezen zijn zaken die (in de wet aan) ons zijn toevertrouwd.

Dit maakt dat de bibliotheek een levendige omgeving is, waar iedereen welkom is. Voor iedereen kunnen wij een passend aanbod bieden. Om te kunnen blijven voldoen aan de vragen en behoeften vanuit de samenleving, moeten wij ons als bibliotheek blijven ontwikkelen.

De IDO-punten zijn daar een mooi voorbeeld van. Sinds 2022 is er structureel geld ter beschikking gesteld om burgers gratis te helpen bij digitale overheidszaken. Medewerkers moesten worden getraind, IDO-punten moesten worden opgezet en burgers moesten op vaste tijdstippen terecht kunnen voor hulp en informatie. De coronacrisis heeft in dat opzicht het laatste positieve zetje gegeven. Vanuit de landelijke overheid werd gecommuniceerd dat men voor (digitale) hulp naar de bibliotheek kan gaan. Ook hier werd het landelijke signaal afgegeven dat bibliotheken een belangrijke en verankerde rol hebben in onze samenleving.

Vanuit de NPO-gelden kregen wij in 2022 de mogelijkheid om in alle groepjes 1 en 2 van de Landgraafse basisscholen iets extra's te doen in het kader van leesplezier en extra taalstimulering. We hebben op basis van deze vraag een heel nieuw en passend project zelf ontwikkeld, te weten Bibi-de-biebjuffrouw. Een project op maat dat aansluit bij deze leeftijdscategorie. Het spreekt voor zich dat ik hier ontzettend trots op ben.

Positief blik ik dan ook terug op mijn eerste jaar als directeur. In 2022 heb ik kennis mogen maken met de collega's en de vele vrijwilligers die zich inzetten voor onze bibliotheek. Een ieder zorgt ervoor dat wij een uitgebreid, kwalitatief goed en passend aanbod mogen aanbieden aan de burgers in Landgraaf én Beekdaelen, samen met al onze partners in het veld. Binnen de bibliotheekwereld komt vaak het motto 'een leven lang ontwikkelen' aanbod. Dat geldt niet alleen voor de burgers, maar ook voor ons als medewerkers van de bibliotheek.

De staatssecretaris noemt de bibliotheek 'een abonnement op de hele wereld'. Ik kan haar mening volledig onderschrijven. Voor mij was 2022 dan ook een mooie eerste kennismaking met deze bibliotheekwereld. Mijn wens voor 2023 is dat de bibliotheekwereld alleen nog maar mooier en beter mag worden. Samen met mijn team zal ik me daar voor de volle 100% voor inzetten!

Martine Gerards-Hazen

Directeur Bibliotheek Landgraaf-Onderbanken

De bibliotheek is een abonnement op de hele wereld.

“Bibliotheken zijn bij uitstek locaties waar mensen cultureel en maatschappelijk ontwaken en volwassen kunnen worden. Het zijn plekken waar mensen groeien, leren, oefenen of juist even de stilte opzoeken. Plekken waar je je persoonlijkheid vormt, waar je je leert te verhouden tot de mensen om je heen, waar je je wereld vergroot. Leden van de openbare bibliotheek hebben een abonnement op de hele wereld.”

Deze voorgaande passage is opgenomen in de brief van staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, te weten Guany Uslu, die zij op 4 november 2022 naar de Tweede Kamer verstuurde.

Met de invoering van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB) is de maatschappelijke functie van

de bibliotheken vastgelegd. Uit de evaluatie van deze wet (2020) blijkt dat de openbare bibliotheken vanaf circa 2010 hun maatschappelijke functies succesvol hebben verbreed en hun impact hebben vergroot.

De vijf maatschappelijke functies die verankerd zijn in de WSOB zijn:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. Organiseren van ontmoeting en debat
5. Kennismaken met kunst en cultuur.

Tegen deze achtergrond heeft het kabinet dan ook besloten te streven naar een toekomstgerichte bibliotheek(voorziening) in elke gemeente. De zaken die het belangrijkste zijn voor onze bibliotheek zijn:

- Vanaf 2025 wordt de toegang tot de bibliotheek gewaarborgd door een zorgplicht (i.p.v. een bevorderingstaak) voor gemeenten en provincies. Uiteraard gaat dit gepaard met de toevoeging van structurele middelen aan het gemeentefonds.

- “Er komt een gerichte versterking en reparatie van het bibliotheeknetwerk. De teruggang in het aantal vestigingen heeft ertoe geleid dat bibliotheken zijn verdwenen uit wijken en regio's met grote maatschappelijke opgaven. Er komen gelden om gaten te dichten en de kwaliteit te verbeteren.
- De online bibliotheek met haar collecties en activiteiten wordt uitgebreid. Daarnaast wordt ook de digitale infrastructuur versterkt, zodat o.a. de samenhang tussen fysiek en digitaal wordt vergroot.
- Het kabinet heeft tevens bepaald dat ze middelen vrijmaken om middels leesplezier de leesvaardigheid te bevorderen. Goed lezen is immers essentieel in onze samenleving en geeft toegang tot alle basisvoorzieningen.

In de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren uit november 2022 heeft de overheid vijf hoofdlijnen bepaald, namelijk meedoen, vertrouwen, regie in de digitale samenleving, een goede digitale overheid en het versterken van digitale samenleving in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

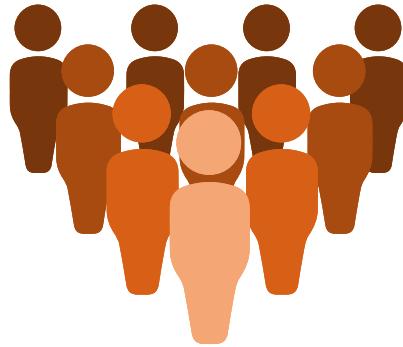
Uit onderzoek blijkt dat circa 3 miljoen burgers niet altijd digitaal vaardig genoeg zijn om zelfstandig zaken te doen met de overheid. Daarom is het Informatiepunt Digitale Overheid in het leven geroepen en dit IDO wordt steeds belangrijker en noodzakelijker. Bij het IDO in de bibliotheken kunnen mensen gratis en op een laagdrempelige manier terecht voor informatie en hulp bij het omgaan met de (digitale) overheid.

De bibliotheek in cijfers

Leden (geldige leden peildatum 31/01/2023)

Onderbanken

Jeugd 0-18 jaar): 927
Volwassenen: 139
Taalhuisleden: 2
Boek aan huis: 6

Landgraaf

Jeugd 0-18 jaar): 4641
Volwassenen: 1212
Taalhuisleden: 10
Boek aan huis: 10

In 2022 hebben 165
volwassen leden
en 42 jeugdleden
e-books geleend.

Bezoekerspassen

Onderbanken

10

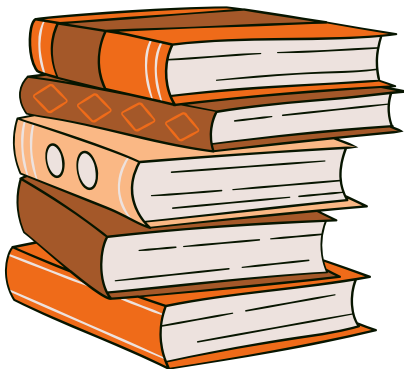
Landgraaf

797

Top 5 uitgeleende boeken

Volwassenen

- 1 De liefdesbrief - Riley, L.
- 2 De geheimen van de kostschool - Riley, L.
- 3 Gloriedagen - Bomann, C.
- 4 Sophia's wens - Bomann, C.
- 5 De zevende zus - Riley, L.

Jeugd

- 1 Wegwezen - Kinney, J.
- 2 Vet koel - Kinney, J.
- 3 Drie keer niks - Kinney, J.
- 4 Ff offline - Kinney, J.
- 5 Totaal gesloopt - Kinney, J.

Uitleningen

Onderbanken

Jeugdboeken: 17939
Volwassen boeken: 4362
Tijdschriften: 1931
DBos: 1560

Landgraaf

Jeugdboeken: 42623
Volwassen boeken: 33043
Tijdschriften: 3600
DBos: 18942

DE GOUDEN SLEUTEL

Sprookjesboek van De Efteling

De Magische Wrothek

De verschrikkelijke hadneester

Wals

HET LEVEN met een Loser WEGWEZEN

De boek MUTS

Siem Subliem

DE DAG DAT IK VERDWEEN

Jeugd - 0-18 jaar

Inleiding

Het is belangrijk dat kinderen voor hun plezier lezen. Kinderen die lezen leuk vinden, lezen namelijk meer. Daardoor hebben ze een grotere kans op een betere leesvaardigheid dan kinderen die lezen niet leuk vinden.

Om van kinderen en jongeren lezers te maken is een doorlopende aandacht voor lezen en leesmotivatie essentieel, de zogenoemde 'doorgaande leeslijn'. Als bibliotheek vinden wij deze doorgaande leeslijn ontzettend belangrijk en ondersteunen én participeren met diverse projecten dit traject.

Het start bij de baby's en jonge kinderen met het project Boekstart, en gaat ernaar over in het project de Bieb op School in zowel het primair én voortgezet onderwijs. Daarnaast zijn de projecten Voorleesexpress en Bibi-de-biebjuffrouw binnen de doorgaande leeslijn ontzettende waardevolle elementen.

Als bibliotheek bieden wij als bibliotheek ook een gevarieerd programma in de bibliotheek. Met diverse activiteiten en workshops, georganiseerd al dan niet met lokale partners, bieden wij een gevarieerd programma waarbij ontmoeting ook een belangrijke rol speelt.

Projecten

Mediawijsheid

Groepsbezoeken

Bibi de biebjuf

**Boekstart in
de kinderopvang**

**Projecten en
wissellocaties**

Zomerlezen

Boekstart

Voorleesexpress

**De Bibliotheek op
school (dBos)**

BoekStart

Binnen het project BoekStart werken de bibliotheek, de gemeente én het consultatiebureau samen. Wanneer een baby geboren is ontvangen de ouders binnen 3 maanden een brief van de gemeente met daarin een waardebon. Met deze waardebon kunnen de ouders een gratis BoekStart-koffertje ophalen bij de bibliotheek. In het BoekStart-koffertje zitten gratis boekjes, voorleestips en een boekenlegger. Bij het afhalen van het koffertje, wordt het kind ook direct ingeschreven als (gratis) lid van de bibliotheek.

Er wordt door het consultatiebureau ook nog eens aandacht geschonken aan het belang van (voor)lezen bij een leeftijd van 7 en 14 maanden. Eventueel wordt de waardebon nogmaals verstrekt.

De enige voorwaarde om in aanmerking te komen voor het gratis Boekstart-koffertje is dat het kind tussen 0 en 2 jaar oud is. Doel van BoekStart is om ouders en kinderen het plezier en belang van voorlezen te laten

ervaren om zo een goede geletterde start te maken.

In 2022 zijn er 66 waardebonnen ingeleverd bij de bibliotheek van Landgraaf en in Onderbanken 16.

BoekStart in de Kinderopvang

Sinds 2022 voeren wij in de gemeente Landgraaf het project BoekStart in de Kinderopvang uit. Er zijn 7 van de 8 peuteropvanglocaties in Landgraaf aangesloten bij dit project. Gedurende het afgelopen jaar hebben alle 7 locaties een pedagogisch medewerker opgeleid tot voorleescoördinator. Samen met onze leesconsulent zorgen zij dat er invulling wordt gegeven aan het project. Iedere locatie heeft een voorleesplan waarin zij beschrijven op welke manier zij het betreffende leerjaar de leesbevordering zullen stimuleren. Dit leesplan wordt gemaakt aan de hand van de ingevulde monitor.

De leesconsulent van de bibliotheek gaat maandelijks langs bij de locaties om de pedagogisch medewerkers te ondersteunen bij de uitvoering van het leesplan. De ondersteuning kan zitten in het adviseren van een goede leeshoek met

leesboeken of het geven van handvaten om het (voor)lezen op de locatie te bevorderen.

De leesconsulent leest ook zelf voor aan de groepen. Onze leesconsulent heeft goede en warme contacten met alle peuteropvanglocaties. Deze warme contacten zorgen voor een goede wisselwerking. De pedagogisch medewerkers stimuleren en attenderen de ouders tevens op het belang van een bibliotheekabonnement voor de kinderen.

VoorleesExpress

In een periode van 20 weken gaat een vrijwilliger bij een gezin/kind thuis, voorlezen, spellen spelen en spelenderwijs met taal bezig zijn. Na afloop van de 20 weken ontvangen de kinderen een diploma. We zien vaak dat na het afronden van het officiële traject de vrijwilliger nog contact houdt met 'hun gezin'.

In 2022 zijn 27 gezinnen aangemeld bij de VoorleesExpress Landgraaf. In 2022 zijn 14 nieuwe trajecten gestart, maar nog niet afgerond in 2022. 8 trajecten zijn er volledig afgerond. Wij hebben in 2022 28 kinderen bereikt.

In 2022 zijn we ook in Onderbanken gestart met de VoorleesExpress. In 2022 hebben zich daar 15 gezinnen aangemeld, waarvan er 13 gezinnen/kinderen uiteindelijk gestart zijn.

Vrijwilligers geven aan dat de kinderen die meedoen meer gaan praten en meer plezier krijgen in het (voor)lezen. Daarnaast krijgen ze meer zelfvertrouwen. Ook de vaardigheden van ouders worden vergroot. De meeste ouders worden door dit traject gestimuleerd om meer te doen met taalactiviteiten binnen het gezin én scholen en peuterspeelzalen merken dat deze activiteiten ook goed worden opgepakt. Daarnaast is er meer contact met de ouders over de ontwikkeling van hun kinderen.

Als aandachtspunt geven vrijwilligers aan dat concentratieproblemen en ook opvoedkundige problemen steeds vaker voorkomen binnen de gezinnen (multiproblematiek). Dit kan het voorlezen dan ook belemmeren. De vrijwilligers proberen er via een aanpak op maat, alles aan te doen om de kinderen plezier aan taal en voorlezen te laten ervaren.

De Bibliotheek op school (dBos) -primair onderwijs

In Landgraaf én Onderbanken zijn er 7 scholen die gekenmerkt worden als een dBos, te weten BS De Schatgraver, OBS Harlekijn, BS 't Valder, BS An d'r Put, BS De Zeveneik, BS St. Jozef, BS Schinveld.

De doelstelling van de dBos PO is door het vergroten van leesplezier de taalvaardigheid (en de algemene kennis) van de leerlingen te vergroten. Om dit te bereiken wordt gewerkt met verschillende bouwstenen. Een belangrijke bouwsteen is de inzet van een lees-/mediaconsulent die de school regelmatig bezoekt en daarbij de leerkrachten inspireert, ondersteunt en samen met de leescoördinator zorgt voor professionalisering. Doel hiervan is dat leesbevordering een plaats krijgt in het reguliere onderwijs. Naast het inspireren van leerkrachten en de inzet van eventuele bijscholing, zorgt de lees-/mediaconsulent ook voor het inspireren van ouders middels het bezoeken van bijvoorbeeld ouderavonden.

Andere bouwstenen van de dBos zijn een goede en uitgebreide jeugdcollectie (deze mag mee naar huis genomen worden), monitoring van het leesgedrag, jaarlijkse voortgangsgesprekken met de leerkrachten en directie én een leesplan dat jaarlijks gemaakt en aangepast wordt aan de situatie in de klas. De school benoemt een leescoördinator die samen met de lees-/mediaconsulent verantwoordelijk is voor het vergroten van het leesplezier. De bibliotheek ondersteunt ook hier in de scholing van de leescoördinator.

Naast dit alles zorgt de lees-/mediaconsulent dat ze met regelmaat gaat voorlezen in de klassen en wordt er gezorgd voor activiteiten op maat.

In de scholen die een dBos in de school hebben gerealiseerd, wordt de bibliotheek op school gerund door vrijwilligers en gecoördineerd door de leesconsulent van de bibliotheek. Waar scholen naast een bibliotheek gehuisvest zijn, dient de reguliere bibliotheekvestiging tevens als dBos.

Bibi-de-biebjuf

De gemeente Landgraaf heeft gevraagd vanuit de NPO-gelden een project op te zetten op de Landgraafse basisscholen. Het vergroten van de ouderbetrokkenheid is een van de neveneffecten die men tevens hoopt te bewerkstelligen.

We hebben op basis van deze vraag zelf een heel nieuw en passend project ontwikkeld, te weten Bibi-de-biebjuffrouw. Een project op maat dat aansluit op de behoeften die spelen bij deze leeftijdscategorie. Voor dit project hebben zich in het schooljaar 2022-2023 24 basisschoolklassen aangemeld. Uiteraard wordt het project geheel kosteloos aangeboden.

Voor de uitvoering van dit project brengt Bibi 7 'boek-bezoekjes' aan elke klas. Het bezoek bevat per keer een voorleesmoment met aansluitend een doe-activiteit. Bibi komt het hele schooljaar om de (ongeveer) zes weken in de klas gedurende een klein uur.

Tijdens dit bezoek staat steeds een ander thema centraal, waarbij een belangrijke rol wordt weggelegd voor emoties.

Met dit aantrekkelijke jaarprogramma proberen we de kinderen uit de groepen 1 en 2 enthousiast te maken voor lezen en hun taalvaardigheid te prikkelen. Ook (groot)ouders worden door Bibi op een toegankelijke en laagdrempelige manier uitgenodigd om te participeren. Dat kan bijvoorbeeld zijn in de voorbereiding of nabeschouwing van een boek-bezoek, maar ook door de Bibidagen die in de bibliotheek plaatsvinden (4x gedurende het schooljaar). Tijdens deze dagen worden (groot)ouders samen met hun (klein)kinderen als magneetjes naar de bibliotheek getrokken en ondergedompeld in een letterlijk (en) zinnig activiteitenaanbod. Een aanbod dat ook aansluit op de boek-bezoekjes in de klas.

Zomerlezen

In de voormalig gemeente Onderbanken worden voorafgaand aan de zomervakantie tasjes met boeken meegegeven aan alle leerlingen van de basisschoolklassen 3 en 4.

Het doel hiervan is om kinderen te laten doorlezen en op leesniveau te laten blijven.

In totaal hebben 154 kinderen een gratis tasje met boeken mee naar huis genomen in de zomervakantie.

Projecten en wisselcollecties

Zowel de boekstartlocaties als de basisscholen ontvangen wisselcollecties en/of collecties boeken behorende bij de thema's of projecten. Deze service bieden wij vanuit de bibliotheek kosteloos aan.

In 2022 zijn er 96 collecties gratis verstrekt (gemeten vanaf februari 2022).

De bibliotheek op school (dBos) voorgezet onderwijs

De doelstelling van dBos VO is het stimuleren van leesplezier en de taalvaardigheid (en de algemene kennis) van de leerlingen te vergroten. Leesbevordering krijgt zo een structurele plek in het lesprogramma. Op beide middelbare scholen in Landgraaf is een dBos gevestigd, te weten Eijkhagen en Brandenburg.

Beide scholen stellen aan de hand van de jaarlijkse monitor een leesplan op, waarin zij omschrijven hoe zij omgaan met de bouwstenen uit de monitor. Onze medewerker adviseert ze hierbij en ondersteunt ze om de leesbevordering te stimuleren. Dit kan advisering omtrent collectie betreffen, maar ook advisering in opleidingsmogelijkheden en specifiek gerichte activiteiten.

Op de locatie Eijkhagen heeft de school een mooi geautomatiseerd systeem voor de uitleen van de boeken én is er ook een eigen leesconsulent aanwezig in de

schoolbibliotheek. Bij de locatie Brandenburg worden de boeken handmatig uitgeleend door de docent Nederlands.

De dBos op het Eijkhagen college, heeft in gezamenlijkheid met onze bibliotheek, een subsidie aangevraagd en gekregen om de bibliotheekomgeving op school te vernieuwen en de collectie te moderniseren. De ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst is op een feestelijke manier vormgegeven.

Groepsbezoeken

In de bibliotheekvestiging van het Burgerhoes brengen de basisscholen Wereldwijs en Op gen Hei, die op loopafstand van onze bibliotheek gevestigd zijn, ons kosteloos bibliotheekbezoeken. Afgelopen jaar vonden er 89 groepsbezoeken plaats (gemeten sinds februari 2022/ na afloop beperkingen corona). Tijdens deze bezoeken krijgen de leerlingen uitleg over de bibliotheek en waar ze alle boeken kunnen vinden én wordt er regelmatig voorgelezen uit een boek.

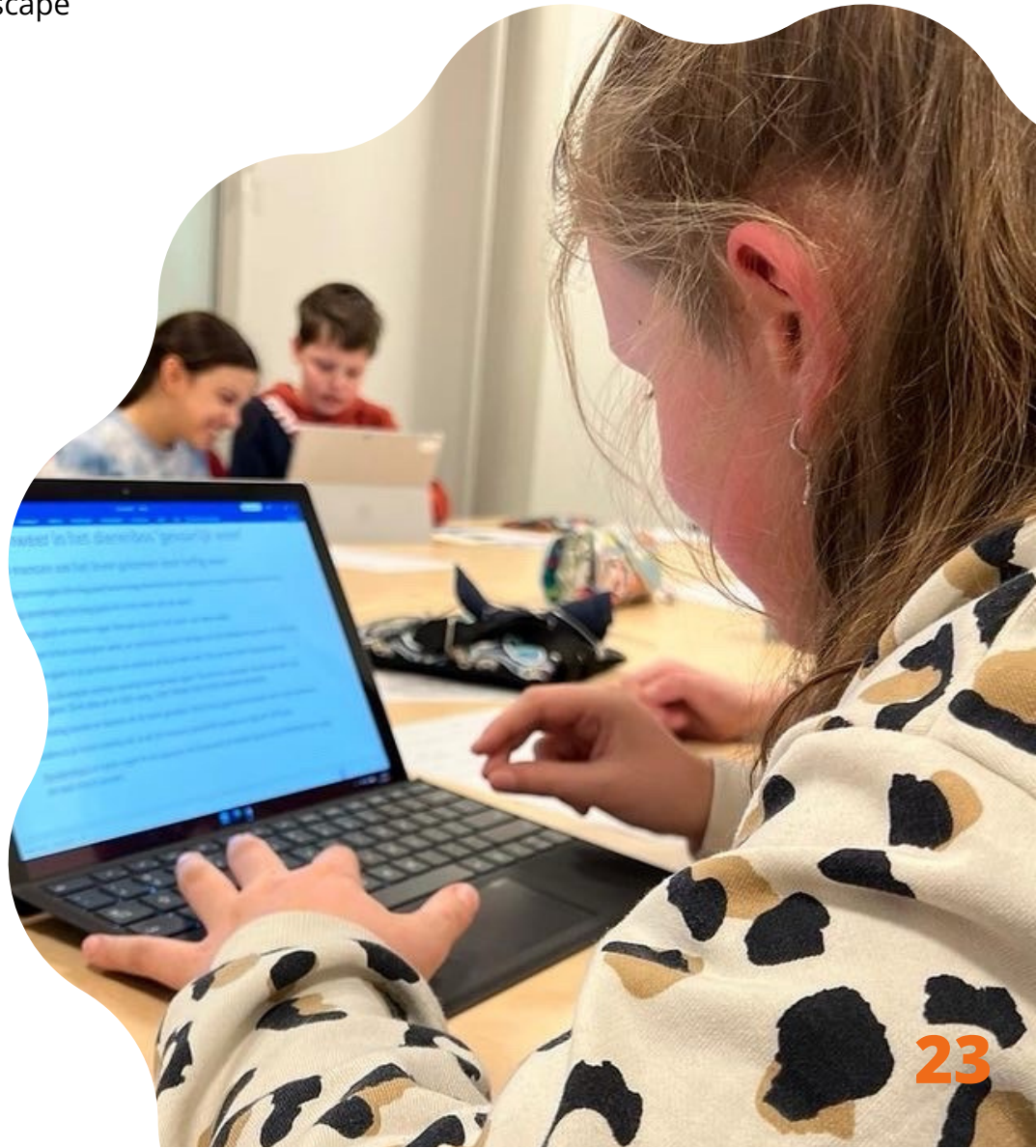
De brugklassen van Brandenburg bezoeken ook regelmatig onze bibliotheek in het Burgerhoes. Tijdens deze bezoekjes zorgen wij voor een interactief aanbod, middels presentaties en spellen.

Daarnaast hebben 2 tweedejaarsklassen van Brandenburg ook de Biebescape gedaan in de vestiging van het Brandenburg.

Mediawijsheid

Wij zetten onze mediacoach alleen op basis van vraag in. Onze mediacoach kijkt dan specifiek waar de vraag ligt én welke les moet worden ingezet. De onderwerpen die met name aan bod komen tijdens de lessen zijn: pesten, grooming en schermtijd.

In 2022 hebben vijf groepen 7 de MediaWijs les gevolgd en 4x is de Whathappy les ingezet. De scholen hoeven voor deze inzet op maat niet te betalen.

**Jeugd -
lokale
activiteiten**

**Leesclub
Michael Reefs**

**Voorleestrom
/ Kids & Koffie**

Leesclub Ellen

**Creatieve workshops
/ VAZOM**

Leesclub Michael Reefs

De leesclub van Michael Reefs heeft afgelopen jaar 10x plaatsgevonden en had 12 deelnemers. Tijdens deze leesclubs werd er natuurlijk veel gepraat over boeken. Daarnaast werden er recensies geschreven, werd een film opgenomen en vond er een escaperoom plaats. Deze leesclub is een grote bende vol afwisseling en creativiteit. De leesclub werd feestelijk afgesloten met een bijeenkomst in de pinkpopzaal waar alle ouders, broertjes en zusjes welkom waren voor de vertoning van hun opgenomen film. Tijdens deze bijeenkomst kreeg iedereen het boekje uitgereikt dat samen was geschreven door de deelnemers.

Leesclub Ellen

8 keer per jaar vindt de leesclub van Ellen plaats. Dit clubje heeft maximaal 8 lezers uit groep 6 en 7 (en soms groep 8). De meeste kinderen blijven twee jaar. De leesconsulent van de bibliotheek selecteert een keer per maand een boek van diverse aard, van humoristische tot spannende boeken en boeken met een meer serieuze boodschap zoals bijvoorbeeld dyslexie of pesten. Ellen werkt bij het boek een aantal opdrachten uit die tijdens de leesclub zelf worden besproken. Deze leesclub wordt feestelijk afgesloten met een boekenquiz.

Voorleestrom/Kids & Koffie

In samenwerking met 'kids en koffie' van JENS worden er voorleesochtenden in de bibliotheek georganiseerd. Een vrijwilliger leest dan voor uit een boek behorende bij een vooraf bepaald thema. Aansluitend volgt er altijd nog een creatieve activiteit, waarbij men samen in gesprek kan gaan. Deze ochtenden worden bezocht door de ouders en kinderen van kids & koffie, maar ook andere papa's/mama's/opa's of oma's mogen aansluiten met hun (klein)kinderen.

Creatieve workshops/VAZOM

In samenwerking met de VAZOM werden er creatieve activiteiten aangeboden voor de jeugd van 4 t/m 12 jaar. Er vonden in 2022 een 4-tal workshops plaats.

**Jeugd -
landelijke
activiteiten**

Mad Science

**Kinderboeken-
week**

Voorleesontbijt

**Dungeons en
Dragons**

Voorleeswedstrijd

Boekstartdag

Taalkids

Kidsmarkt

Voorleeswedstrijd

In Landgraaf en Onderbanken zijn ook dit jaar de kinderen van groep 7 en 8 druk bezig geweest met voorlezen. De deelnemende scholen hebben hun eigen kampioen deel laten nemen aan de plaatselijke voorleeswedstrijd die georganiseerd werd door onze bibliotheek in het Burgerhoes. Een van de winnaars bij deze lokale finale was Emma van basisschool Op gen Hei. Zij mocht als vertegenwoordiger van Landgraaf-Onderbanken naar de Parkstadfinale. Ook deze finale won zij, waarna zij onze gemeente / bibliotheek mocht vertegenwoordigen in de Limburgse finale in het theater van Roermond.

Voorleesontbijt

Op 5 februari hebben wij een uitverkochte (gratis) voorstelling georganiseerd in het kader van de Nationale Voorleesdagen. Er werd gezorgd voor een lekker ontbijt en Snotje en Wratje traden op tijdens een interactieve voorleesshow. Tijdens de voorleesshow stond het prentenboek 'Maar eerst ving ik een monster' centraal. Dit prentenboek gaat over het leukste ritueel van de dag, namelijk voorlezen.

Boekstartdag

11 juni vond de landelijke BoekStart-dag plaats. Deze dag is bedoeld om gezinnen met baby's en peuters extra hartelijk welkom te heten in de bibliotheek. Tijdens deze Boekstartdag willen wij de bibliotheek onder de aandacht brengen bij deze jonge gezinnen. In de vestiging Burgerhoes was er een leuk en gevarieerd programma voor de baby's en peuters met hun ouders georganiseerd. Deze dag werd enorm drukbezocht en viel ontzettend in de smaak bij de bezoekers.

Kidsmarkt

Op 8 oktober heeft JENS de Kidsmarkt Landgraaf georganiseerd. Zowel in de bibliotheekvestiging in het Burgerhoes als op de locatie van JENS werden diverse activiteiten voor kinderen georganiseerd.

Taalkids

Deze taalactiviteit is bedoeld voor anderstalige kinderen van de basisscholen in Onderbanken. Zij komen wekelijks bij elkaar voor taal-en leesbevordering. Deze groep bestaat iedere keer uit maximaal 8 kinderen en wordt begeleid door CMWW.

Dungeons en Dragons

De deelnemers van de workshop Dungeons & Dragons konden zich helemaal verliezen in hun eigen fantasiewereld. De mooiste speelplatforms werden gecreëerd met dank aan Vrije Akademie ZOM (VAZOM). Rick van Vechel van Fantasy hielp mee om alle personages tot leven te wekken. Deze workshop was tevens onderdeel van Landgraaf Verbindt Wintertour.

Mad Science

De workshops van Mad Science Nederland hebben opnieuw weer veel enthousiaste deelnemers getrokken. De kinderen hebben alles geleerd over het dierenrijk en kregen leuke opdrachten. Ze kregen les van een echte professor!

Kinderboekenweek

In het kader van de Kinderboekenweek bezocht schrijver Michael Reefs de groepen 6, 7 en 8 van basisschool An d'r Put. De leerlingen hoorden alles over zijn boeken en zagen ook al de koft van zijn nog te verschijnen boek. Het was een geslaagde activiteit met zeer enthousiaste leerlingen!

Daarnaast zijn er 2 activiteiten georganiseerd in de vestiging van het Burgerhoes, te weten Trees Verburg met de voorstelling Bekki en Kiwi én de Vazom met de activiteit de Boomhut.

In het theater Landgraaf hebben wij 2 voorstellingen georganiseerd, te weten theatervoorstelling Zirkoes Fantastica (92 bezoekers) & theatervoorstelling onder de grond (61 bezoekers).

Daarnaast hebben wij in Merkelbeek de voorstelling 'He koe, waar ga jij naartoe' georganiseerd.

Welkom bij
bibliotheek
Landgraaf
Onderbanken

Volwassenen

Inleiding

Om als burger te kunnen functioneren in de Nederlandse maatschappij moet je basisvaardigheden beheersen. Dit omvat onder andere lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. De bibliotheek kan burgers helpen bij het ontwikkelen en versterken van deze vaardigheden.

De laatste jaren worden steeds meer diensten en producten in onze samenleving digitaal aangeboden. Vooral tijdens de maatregelen in de coronajaren waar het sociale leven beperkt werd en letterlijk 'de loop naar' aan banden werd gelegd, heeft de digitalisering een vlucht genomen. Maar in deze periode werd ook pijnlijk duidelijk dat een groep mensen in onze samenleving moeite heeft hierbij aan te sluiten. Ofwel door materiële beperkingen ofwel door de verschillen in vaardigheden.

De digitale ondersteuning wordt in Landgraaf en Onderbanken op twee terreinen uitgevoerd. Enerzijds door een breed aanbod aan computervaardigheids cursussen zoals Klik & Tik en Digisterker, anderzijds door het inrichten van een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Dit IDO bevat spreekuren om met name die groep te ondersteunen in het vinden van (digitale) informatie of warm door te verwijzen naar instanties die hen verder kunnen helpen. Niet alleen landelijke en lokale overheden maar ook zorginstanties, nutsbedrijven en financiële instanties zijn dermate gedigitaliseerd dat het gevaar bestaat dat een groep mensen in onze samenleving problemen ondervindt in zelfredzaamheid.

De bibliotheek is gezien de maatschappelijke functie en haar laagdrempeligheid in zowel de bereikbaarheid en in het aanbod van gratis spreekuren bij uitstek de geschikte plaats om deze maatschappelijke taak op zich te nemen. Belastingspreekuren, juridische spreekuren en spreekuren van het Informatiepunt worden druk bezocht en zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving. Meer en meer mensen vinden hun weg naar de bibliotheek met uiteenlopende vragen als hulp bij internetbankieren of een aanvraag indienen bij het energiearmoedefonds.

Naast het digitale stuk draagt onze bibliotheek uiteraard ook bij aan de versterking van taalvaardigheden. We zorgen voor een gevarieerd en passend aanbod op ieder niveau. Mensen die moeite hebben met taal kunnen onze Taalcafé's bezoeken of worden gekoppeld aan een taalmaatje.

En als laatste brengen verzorgen wij voor volwassenen een gevarieerd programma op het gebied van kunst, cultuur, literatuur en ontmoeting.

Volwassenen - activiteiten

Lezingen en
workshops

Klik & Tik

Vakantielezen

Vrijwilligersbijeenkomsten

Leesclubs

Belastinginvuluren

Taalcafé

Digisterker

Taalmaatjes

Informatiepunt Digitale
Overheid (IDO)

Vrijwilligerscentrale

Geheugentafel

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

In Nederland zijn circa 3 miljoen burgers die niet altijd digitaal vaardig genoeg zijn om zelfstandig zaken te doen met de overheid. Hiertoe zijn de informatiepunten digitale overheid in het leven geroepen. Bij deze fysieke plekken kunnen burgers gratis terecht voor algemene informatie over de digitale samenwerking, maar ook voor hulp bij het digitale verkeer met publieke en private dienstverleners. Daarnaast kunnen medewerkers de burgers doorverwijzen naar passende cursussen of overige relevante partijen. Onze IDO-punten worden bemand door getrainde medewerkers.

In de bibliotheekvestigingen van het Burgerhoes alsmede de vestiging van Schinveld is een loket Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) ingericht.

In het Burgerhoes kunnen burgers van dinsdag t/m zaterdag terecht vanaf 14u. Concreet is het IDO-loket dus 17 uur per week geopend.

In de vestiging Schinveld kan men op afspraak terecht op maandag van 9.30u-12.30u. En vrije inloop is mogelijk op maandagen tussen 14-16u. Dat betekent dat het IDO-loket 5 uur per week geopend is.

Computercursus Klik & Tik

In de cursus Klik & Tik leer je de basisvaardigheden van computeren. Je leert bijvoorbeeld hoe je een computer aanzet en op de juiste manier bedient. Ook leer je hoe je op een veilige manier op internet kunt surfen. Je volgt de cursus op je eigen tempo en op je eigen niveau. Pas als je jezelf zeker voelt om de computer thuis zelfstandig te gebruiken, heb je de cursus afgerond.

In 2022 hebben we tijdens 83 bijeenkomsten 570 personen mogen verwelkomen (dit betreft 45 individuele cursisten en 6 vrijwilligers doorheen het jaar).

In Onderbanken mochten we tijdens 71 bijeenkomsten 352 personen begroeten (dit betreft 24 unieke cursisten en 2 vrijwilligers doorheen het jaar).

“Bij Klik & Tik zijn twee vrijwilligers actief die eerst als cursist deelnamen aan onze taalcafé's. Daarnaast zijn er twee vrijwilligers die eerst als cursist Klik & Tik hebben gevolgd en nu zelf zorgen voor de computerlessen”.

Computercursus Digisterker

In de huidige samenleving is een DigID vrijwel onmisbaar. Tijdens de computercursus Digisterker leer je wat een DigID is, kun je samen met de docent een DigID aanmaken en leer je een DigID te gebruiken op meerdere websites van de overheid. Bibliotheek Landgraaf organiseert deze cursus in samenwerking met Seniorweb Landgraaf.

In 2022 zijn er vier reeksen van Digisterker geweest. Het betrof in totaal 14 bijeenkomsten waar 20 cursisten aan hebben deelgenomen.

Belastinginvuluren

Tijdens de belastinginvuluren kunnen Landgraafse burgers hulp ontvangen bij het invullen van de belastingformulieren. Burgers nemen contact op met de bibliotheek en krijgen vervolgens een dag en tijd toegewezen.

In 2022 hebben de twee vrijwilligers 49 afspraken gehad waarbij 53 personen zijn geholpen.

Voor het invullen van de belastingformulieren heb je een DigID nodig. Bij het maken van de afspraak wordt gevraagd of je al in het bezit bent van een DigID, mocht dit niet het geval zijn volgt een warme doorverwijzing naar het IDO-spreekuur.

Geheugentafel

De Geheugentafel is een spreekuur van Alzheimer Parkstad dat een keer per twee maanden in de bibliotheek van Landgraaf plaatsvindt. Iedereen die meer informatie wilt over Alzheimer, of behoefte heeft aan een luisterend oor, kan terecht tijdens dit spreekuur.

De Geheugentafel heeft in 2022 3 keer plaatsgevonden en daar zijn 10 personen bij aanwezig geweest.

Tijdens de lezing 'Dementie en hoe ermee om te gaan' die jaarlijks wordt gegeven door Alzheimer Parkstad zijn er 16 personen aanwezig geweest.

Taalcafé

Een Taalcafé is een ontmoetingsplek waar mensen in een groep samenkomen om de Nederlandse taal te oefenen door te praten, lezen, schrijven en rekenen. Het is een informele en ontspannen omgeving waarin deelnemers hun taalvaardigheden kunnen verbeteren door te communiceren met Nederlandstalige vrijwilligers en met andere taalcursisten. Het is een leuke manier om nieuwe mensen te ontmoeten en tegelijkertijd je talenkennis te verbeteren.

In onze bibliotheek zijn de Taalcafé's meer dan een leerplek van de Nederlandse taal. Het zijn ontmoetingsplekken waar cursisten en vrijwilligers zichzelf kunnen ontplooiën en waar ze elkaar kunnen versterken.

Zo werken we op maandag themagericht: in 2022 zijn de thema's Huisarts en apotheek, Beweging en Voeding de revue gepasseerd. Op een losse, ongedwongen manier maken cursisten kennis met alledaagse zaken.

In de andere twee Taalcafé's wordt gewerkt met de methode Nieuwsbegrip. Dit zijn teksten en oefeningen die iedere week opnieuw worden uitgebracht en die inhaken op de actualiteit. Hiermee worden de vaardigheden spreken, schrijven en lezen geoefend.

Het grootste compliment van 2022 is bovendien dat twee van de cursisten mede door deelname aan onze Taalcafé's de weg naar werk hebben weten te vinden.

In 2022 mochten de Taalcafé's in Landgraaf tijdens 88 bijeenkomsten 2181 personen begroeten (dit betreft 111 unieke taalcursisten en 33 taalvrijwilligers tijdens de wekelijkse Taalcafé's).

In Onderbanken mochten we tijdens 38 bijeenkomsten 342 personen verwelkomen. Dit betreft 21 unieke cursisten en 7 taalvrijwilligers.

Vrijwilligerscentrale

In november 2022 heeft de vrijwilligerscentrale van Welsun het plan opgevat om een keer per twee weken in de bibliotheek een inloopspreekuur te houden. De bibliotheek is een plek waar laagdrempelige ontmoeting centraal staat. Door het spreekuur in de bibliotheek te laten plaatsvinden, kunnen burgers makkelijker in gesprek raken met de Vrijwilligerscentrale. Burgers kunnen zich tijdens dit spreekuur oriënteren op vrijwilligerswerk in Landgraaf. In drie bijeenkomsten zijn er zes bezoekers aanwezig geweest.

Vrijwilligersbijeenkomsten

Voor taalvrijwilligers worden er per jaar meerdere bijeenkomsten georganiseerd. Dit in het kader van het versterken van onze vrijwilligers. Dit jaar hebben er twee bijeenkomsten plaatsgevonden. Een bijeenkomst stond in het teken van de film 'Sjeemte'. Hier leerden de vrijwilligers onder andere hoe ze laaggeletterdheid kunnen herkennen. De andere ontmoeting betrof een intervisiebijeenkomst. Tijdens die avond werden meerdere cases die vrijwilligers zelf hebben meegemaakt besproken. Samen met andere vrijwilligers werden de cases ontleed en overdacht.

Voor de vrijwilligers van de Voorleesexpress werden er ook twee bijeenkomsten op maat georganiseerd. Deze bijeenkomsten stonden in het teken van ervaringen uitwisselen, leren van elkaar en elkaars ideeën. Maar ook ontvingen zij informatie over het gebruik van de app, het programma Bereslim en het project van Bibi-de-biebjuf. Er werden diverse voorbeelden/casussen uit de praktijk besproken en het was voor de vrijwilligers prettig om dit met elkaar te kunnen delen.

Vakantielezen

Onze bibliotheek schrijft jaarlijks een hoop boeken af. Dit zijn boeken die niet meer worden gelezen of die bijvoorbeeld een te slechte staat hebben om nog uit te lenen.

Dit jaar is rondom de afschreven boeken, de campagne bedacht van vakantielezen. Bezoekers mochten een gratis (afgeschreven) boek komen ophalen en hoefden dit boek niet meer terug te brengen. Men mocht het boek laten zwerven op bijvoorbeeld hun vakantieadres. In de hoop dat het boek nog meermaals door anderen mensen gelezen zal worden.

De actie is enorm in de smaak gevallen, maar liefst 963 boeken zijn er opgehaald in de vestigingen en we hebben foto's uit alle windrichtingen mogen ontvangen.

Leesclubs

Binnen de bibliotheek Landgraaf-Onderbanken huisvesten en faciliteren wij 3 leesclubs, te weten:

- De leesclub van Anne heeft 7 deelnemers en is afgelopen jaar 5 keer bij elkaar gekomen, zij zijn door Corona iets later gestart.
- De leesclub van Leny heeft 13 deelnemers en is 7 keer bij elkaar gekomen.
- Eind 2022 is een nieuwe leesclub gestart met vrouwelijke lezers tussen de 30 en 50 jaar. Zij hadden in december hun eerste bijeenkomst en zullen komend jaar 1 keer per 2 maanden bij elkaar komen. Deze groep is gestart met 4 enthousiaste lezers.

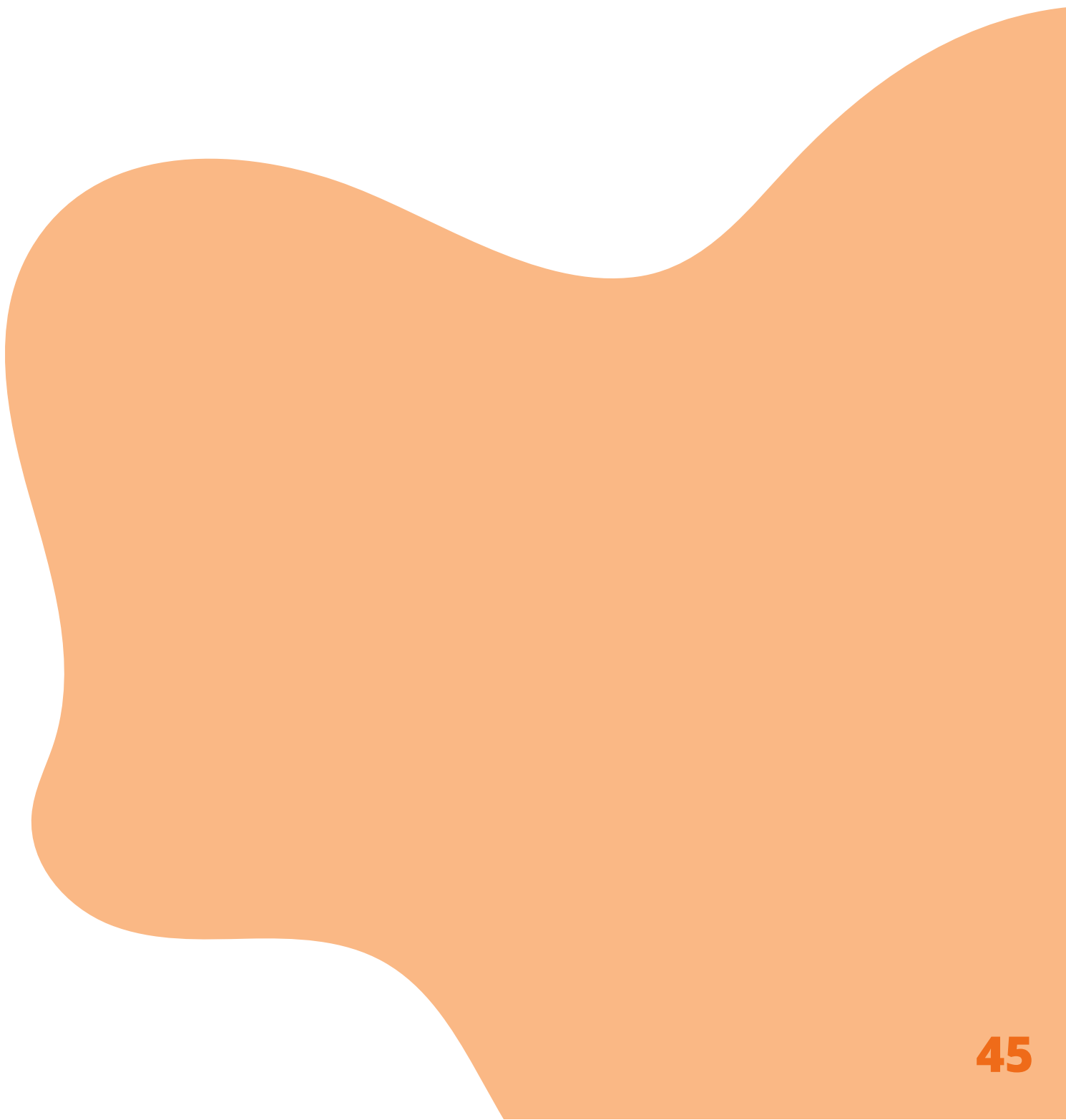
Lezingen en workshops

In onze bibliotheek zorgen wij ook voor een gevarieerd aanbod gebaseerd op kunst en cultuur, actualiteiten én literatuur. Binnen deze belangrijkaandachtsgebieden verzorgen wij lezingen voor volwassenen.

Afgelopen jaar vonden er 13 lezingen plaats waaronder lezingen van Pierre Rietrae, Arjen van Prooijen en Martin van der Weerden. In totaal werden de lezingen door 300 bezoekers bezocht. De minst bezochte lezing telde 22 bezoekers en drukstbezochte lezing van Anya Niewierra telde 112 bezoekers.

Tevens vonden er 8 luisterlezingen plaats die in totaal door 428 bezoekers bezocht werden met een gemiddelde van 53 bezoekers. Het minst aantal bezoekers was hier 54 en het meest 70 per luisterlezing.

De organisatie Landgraaf- Onderbanken

2022 was een jaar met de nodige uitdagingen voor het personeel. In diverse geledingen van de organisatie vonden wisselingen plaats. Door wisselingen gaat ervaring verloren, maar aan de andere kant wordt er nieuwe energie en expertise toegevoegd aan een organisatie.

In 2022 hebben we toegewerkt naar een nieuw functiehuis, dat op 1 januari 2023 van kracht is geworden. Met dit nieuwe functiehuis in gedachte houdende, is het personeelsbeleid aangepast, waardoor een efficiëntere inzet van uren mogelijk werd.

Cijfers (Peildatum 1 januari 2023)

Aantal medewerkers in loondienst totaal: 17

Aantal uren per week: 397 uren per week (319,5 Landgraaf en 72 in Onderbanken).

Aantal fte: 11,03

**Ziektepercentage:
De meldingsfrequentie was 0,71 en het verzuimpercentage was 2,74%**

Cijfers vrijwilligers

Onze bibliotheek kan niet zonder haar vrijwilligers. In vele geledingen van onze bibliotheken ondersteunen de vrijwilligers ons bij de uitvoering van onze wettelijke taken.

Elk jaar in december zetten wij deze vrijwilligers in het zonnetje, middels een speciaal daartoe georganiseerde feestavond. In 2022 hebben er zelfs 2 feestavonden plaatsgevonden, te weten in april (uitgesteld diner van december 2021) én in december.

Belastinginloop en invul:
2 vrijwilligers in Landgraaf

DBos:
28 vrijwilligers in Landgraaf en 6 vrijwilligers in Onderbanken

Boek-aan-huis dienst:
2 vrijwilligers in Landgraaf en 1 vrijwilliger in Onderbanken

Digisterker:
2 vrijwilligers in Landgraaf

Geheugentafel (extern):
1 vrijwilliger in Landgraaf

Klik & Tik:
4 vrijwilligers in Landgraaf en 2 vrijwilligers in Onderbanken

Leesclubs:
3 vrijwilligers in Landgraaf

Gastheer/gastvrouw:
4 vrijwilligers in Landgraaf en 4 vrijwilligers in Onderbanken

Taalhuis:
53 vrijwilligers in Landgraaf en 10 vrijwilligers in Onderbanken

Lezingen/activiteiten:
1 vrijwilliger in Landgraaf

VoorleesExpress:
12 vrijwilligers in Landgraaf en 13 vrijwilligers in Onderbanken

Raad van Bestuur:
8 vrijwilligers

Vrijwilligerscentrale (extern):
2 vrijwilligers in Landgraaf

Bestuur

Mevr. dr. E. Bastiaens

- Director EDLAB – Maastricht University
Centre for Teaching & Learning

Mevr. A. Chodakowski-Smeets

- Bestuurslid gepensioneerden
Arbeidsvoorziening
- Bestuurslid ZijActief Bingelrade

Dhr. S. Delnoy

- Docent wiskunde aan het Sint-Janscollege tot
1 oktober 2022
- Bestuurslid Jachthoornblazers Sint Hubertus

Mevr. mr. M.C.G. Nijssen

- Advocaat bij Thuis & Partners Advocaten te
Heerlen
- Bestuurslid Limburgse vastgoed Sociëteit
(LVS)

Mevr. M. van der Weerden-Brouns

- Penningmeester LGOG kring Parkstad

Mevr. D. Gosenson

- Docent Nederlands – EijkhagenCollege

Dhr. J. Wollersheim

- Zelfstandig mediator (bezoldigd)
- Buurtbemiddelaar Welsun (onbezoldigd)

Vestiging Burgerhoes (hoofdlocatie)
Sweelinckplein 1
6371LB Landgraaf
+31 (0)455695660
info@bibliotheeklandgraaf.nl

Vestiging Merkelbeek
Clemensweg 1
6447AZ Merkelbeek
+31 (0)464428505
info@bibliotheekonderbanken.nl

Vestiging Schinveld
Kloosterlaan 7 F
6451EN Schinveld
+31 (0)455257448
info@bibliotheekonderbanken.nl

Vestiging Ubach over Worms
Pastoor Scheepersstraat 5
6374HR Ubach over Worms
+31 (0)455312940
info@bibliotheeklandgraaf.nl

